

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. I. Quid & quotuplex sit attributum divinum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

eriale intellectus creati, & proximus virtutis charitatis. Tertio potest dari aliquod objectum, quod non sit ita primarium, sicut per se specificativum, nec ita secundarium, sicut merè materiale, sed medio modo se habens inter hæc: ita ut non quidem per se primò inspiciatur, sicut specificativum, sed ratione alterius, quod tamen non sit distinctum & extrinsecum, sed intrinsecè in eo imbibitum, & inclusum. Sic sonus ut acutus, non percipitur per se primò ab auditu, sed quodammodo secundario, ut est aliquid identificatum cum sono, qui est ratio per se inspecta ab auditu. Et hoc medio modo se habent relationes & attributa respectu intellectus divinæ: sunt enim intelligibilia per essentiam, ut in ipsis intimè & transcendentaliter imbibitam: quare licet illa non pertineant ad objectum formale & primarium divinæ intellectus, sunt tamen quidam veluti modi intrinseci objecti formalis & primarij, qui necessariò debent attingi ab ipsa, ut est comprehensiva & intuitiva.

DISPVATIO III.

DE ATTRIBVTIS DIVINIS in communi.

CONSIDERATA naturâ & quidditate Dei, consequens est ut ejus proprietates & affectiones, quæ, *Attributa divina*, à Theologis appellantur, contemplerur, & prius de illis in communi, postea in particulari differamus.

ARTICVLVS I.

Quid & quotuplex sit attributum divinum?

I. **D**ico primò: Attributum rectè definitur, ratio seu forma quædam absoluta, in specie atoma constituta, formaliter & necessariò in Deo existens, quæ ex modo nostro concipiendi, ad essentiam divinam, per modum veluti passionis, & proprietatis ejus, consequitur. Ita communiter docent Theologi, ex Damasceno libro 1. de Fide, cap. 12.

Explicatur hæc definitio. Primò dicitur, quòd attributum debet esse forma quædam absoluta, ut per hoc distinguatur à relationibus divinis, quæ rationem attributi non habent, cum non sint tribus personis communes, sicut debet esse attributum, quod est quædam essentia divinæ proprietatis. Secundò dicitur, quod debet esse in specie atoma constitutum, ut per hoc distinguatur à rationibus inadequatis attributorum, quæ propriè attributum non sunt. Additur quòd debet in Deo formaliter existere, ut per hoc differat, tum à perfectionibus secundum quid creaturarum, quæ non sunt formaliter, sed tantum eminenter in Deo; tum à quibusdam denominationibus intrinsecis, quibus Deus extrinsecè denominatur creator, gubernator, prouisor, &c. Dicitur etiam, illud esse necessariò in Deo existens, ut per hoc ab actibus liberis distinguatur. Tandem additur, quod debet ad essentiam divinam, per modum proprietatis consequi, quia divina attributa ad constitutum naturæ & quidditatis divinæ non pertinent, ut constat ex præcedenti disputatione, sed eam veluti modificant, & ad aliam lineam trahunt, & tanquam proprietates

A ad eam virtualiter consequuntur.

Dico secundò: Divina attributa esse virtualiter & eminenter plura.

Probatur primò: Nam Sapientiæ 7. Spiritus Divina Sapientiæ dicitur *Unicus & multiplex*: unicus propter summam ejus simplicitatem, multiplex vero ob virtuales distinctionem, & pluralitatem eorum quæ in eo sunt, ut exponit D. Augustinus Epist. 102. *Legitur* (inquit) *Spiritus Sapientiæ multiplex, sed rectè dicitur etiam simplex: multiplex enim, quoniam multa sunt quæ habet, simplex autem quoniam non aliud quàm quod habet, est.* Hæc est etiam ratio cur Hebræi attributa divina vocant *ספירות* *Sephiroth*, teste Rabbi Moyse in commentarijs suis ad cap. 1. libri *Ietsira*: *Abraham* (inquit) *Pater noster vocavit attributa Sephiroth, quæst Saphiros, ad significandum, quemadmodum Saphirus omnes colores recipit: sic Deo omnes formas, benedictiones, emanationesque tribui: ita tamen ut hæc omnia summam Dei benedicti unitatem prædicent.*

Probatur secundò: Quamvis attributa divina non sint actu plures res, nec plures rationes formales; sed una omnino simplex (ut ostendemus articulo sequenti) hæc tamè præstat totum quod præstarent plures, si essent actu distincta; ad eum modum quo virtus Solis, quamvis non sit formaliter calor, præstat omnia quæ præstaret calor ipse, seclusis imperfectionibus: Ergo sicut virtus Solis eminenter calor, vel calorem habere dicitur; ita divina attributa, virtualiter & eminenter plura, & distincta dicuntur.

Confirmatur: Pluralitas & multiplicitas sequitur ad distinctionem: Ergo sicut ad distinctionem realem perfectionum quæ sunt in rebus creatis, sequitur realis earum pluralitas; ita & ad virtuales distinctionem divinorum attributorum sequitur virtualis illorum multiplicitas. Hoc præmissis, breviter hîc exponendæ sunt variae divinorum attributorum partitiones, à Theologis assignari solite.

Attributa igitur quædam sunt positiva, ut esse bonum, iustum, sapientem. Quædam negativa, ut esse incorporeum, infinitum, immutabilem, invisibilem, incomprehensibilem, ineffabilem, &c. Item aliqua sunt absoluta, quæ nullum important respectum ad creaturas, ut esse simplicem, unum, perfectum &c. Quædam respectiva, quæ sine ordine ad creaturas intelligi nequeunt; ut omnipotentia, providentia, iustitia, misericordia &c. Præterea quædam sunt quæ pertinent ad substantiam & esse Dei: ut simplicitas, perfectio, bonitas, infinitas, & alia quæ sequenti disputatione exponemus: quædam verò spectant ad operationem, ut intellectus, voluntas, omnipotentia, scientia, amor, iustitia, & misericordia, de quibus tractatu 3. & 4. differemus.

ARTICVLVS II.

An attributa divina, tam ab essentia Dei, quam inter se, formaliter ex natura rei distinguantur?

§. I.

Proponitur status difficultatis:

Suppono primò tanquam certum de fide, divina attributa, nec ab essentia, nec inter se